

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

138

Όν/μο:.....

Γ' Λυκείου

Ύλη: Συναρτήσεις-Όρια –Μιγαδικοί

Θετ-Τεχν. Κατ

02-10-11

ΖΗΤΗΜΑ 1^ο

A. Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις C και C' των συναρτήσεων f και f^{-1} είναι συμμετρικές ως προς την ευθεία $y=x$ που διχοτομεί τις γωνίες xOy και $x'Oy'$. **(Μοv.10)**

B. Να δώσετε τον ορισμό του συνόλου C των μιγαδικών αριθμών. **(Μοv.5)**

Γ. Να σημειώσετε το (Σ) ή το (Λ) στις προτάσεις:

1. Για κάθε μιγαδικό αριθμό z ισχύει $|\bar{z}| = |z|$ Σ   Λ

2. Αν $|z| \leq 2$, η μέγιστη τιμή του $|z - 2009|$ είναι 2011. Σ   Λ

3. Αν υπάρχει το όριο της συνάρτησης f στο x_0 και $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 0$, τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$. Σ   Λ

4. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l < 0$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0$ και $g(x) < 0$ κοντά στο x_0 , τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = -\infty$ Σ   Λ

5. Μία συνάρτηση που είναι «1-1» στο διάστημα Δ είναι και γνησίως μονότονη σε αυτό. **(Μοv.10)**

ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

Δίνεται η εξίσωση $z + \frac{2}{z} = 2$, $z \in C$ με $z \neq 0$.

1. Να βρείτε τις ρίζες z_1, z_2 της εξίσωσης. **(Μοv.7)**

2. Να δείξετε ότι $z_1^{2010} + z_2^{2010} = 0$. **(Μοv.6)**

3. Αν για τους μιγαδικούς αριθμούς w ισχύει $|w - 4 + 3i| = |z_1 - z_2|$ τότε να βρείτε το γεωμετρικό τόπο των εικόνων των w στο μιγαδικό επίπεδο. **(Μοv.7)**

4. Να αποδείξετε ότι $3 \leq |w| \leq 7$. **(Μοv.5)**

ΖΗΤΗΜΑ 3⁰

A. Αν για κάθε $x > 0$ ισχύει $4\sqrt{x} \leq f(x) \leq x+4$ να βρείτε τα όρια:

1. $\lim_{x \rightarrow 4} f(x)$ 2. $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{f(x)-8}{x-4}$ 3. $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{f(x)-8}{\sqrt{x+5}-3}$ 4. $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{|f(x)-5|-3}{x^2-5x+4}$

(Mov.16)

B. Δίνεται η συνάρτηση $f(z) = \sqrt{4x-|z|} - |z|$, $z \in \mathbb{C}$.

1. Να δείξετε ότι αντιστρέφεται

(Mov.3)

2. Αν οι C_f και $C_{f^{-1}}$ έχουν μόνο ένα κοινό σημείο, να βρείτε το γεωμετρικό τόπο των εικόνων $M(z)$.

(Mov.3)

3. Αν οι εικόνες των μιγαδικών z_1, z_2 ανήκουν στον προηγούμενο γεωμετρικό τόπο, να αποδείξετε ότι $5|z_1 - z_2| - 8 \leq 0$.

(Mov.3)

ΖΗΤΗΜΑ 4⁰

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 + x + 2$.

1. Να δείξετε ότι αντιστρέφεται.

(Mov.3)

2. Να βρείτε την τιμή $f^{-1}(4)$

(Mov.3)

3. Να λύσετε τις εξισώσεις $f(x) = 12$ και $f^{-1}(x) = -2$

(Mov.4)

4. Να βρείτε τα κοινά σημεία της $C_{f^{-1}}$ με τους άξονες καθώς και με την ευθεία $y=x$.

(Mov.5)

5. Να λύσετε την εξίσωση: $(2 - \eta\mu^2 x)^3 = \eta\mu^3 x + \eta\mu^2 x + \eta\mu x - 2$.

(Mov.6)

6. Να λύσετε την ανίσωση $f^{-1}(x) < 3$.

(Mov.4)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

Ζήτημα 1^ο:

A. Θεωρία   **B.** Θεωρία   **Γ.** 1Σ , 2Σ , 3Σ , 4Λ , 5Λ.

Ζήτημα 2^ο:

1. Η εξίσωση $z + \frac{2}{z} = 2$ γράφεται $z^2 - 2z + 2 = 0$, έχει $\Delta = (-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 2 = -4 < 0$ και

ρίζες $z = \frac{2 \pm i\sqrt{4}}{2} = \frac{2 \pm 2i}{2} \Rightarrow z = 1+i \text{ ή } z=1-i$

2. Είναι:

$$z_1^{2010} + z_2^{2010} = (z_1^2)^{1005} + (z_2^2)^{1005} = [(1+i)^2]^{1005} + [(1-i)^2]^{1005} = (2i)^{1005} + (-2i)^{1005} = (2i)^{1005} - (2i)^{1005} = 0$$

2^{ος} τρόπος:

Είναι:
$$z_1^{2010} + z_2^{2010} = (1+i)^{2010} + (1-i)^{2010} = (1+i)^{2010} + [-i(1+i)]^{2010}$$

$$= (1+i)^{2010} + i^{2010}(1+i)^{2010} = (1+i)^{2010} + i^2(1+i)^{2010} = (1+i)^{2010} - (1+i)^{2010} = 0$$

3. Είναι : $|w - 4 + 3i| = |z_1 - z_2| \Leftrightarrow |w - (4 - 3i)| = |(1+i) - (1-i)| \Leftrightarrow$
 $|w - (4 - 3i)| = |2i| \Leftrightarrow |w - (4 - 3i)| = 2|i| \Leftrightarrow |w - (4 - 3i)| = 2$

Άρα ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων $M(w)$ είναι κύκλος κέντρου $K(4, -3)$ και ακτίνας $\rho=2$.

2^{ος} τρόπος:

Είναι $|w - 4 + 3i| = |z_1 - z_2|$ και αν $w = x + yi$ τότε $|x + yi - 4 + 3i| = |(1+i) - (1-i)|$ δηλαδή
 $|(x-4) + (y+3)i| = 2 \Leftrightarrow (x-4)^2 + (y+3)^2 = 2^2$.

4. Είναι $|w - (4 - 3i)| = 2$ και από τριγωνική ανισότητα

$$|w - (4 - 3i)| \leq |w| + |4 - 3i| \Leftrightarrow 2 \leq |w| + 5 \Leftrightarrow |w| \geq 3 \text{ και}$$

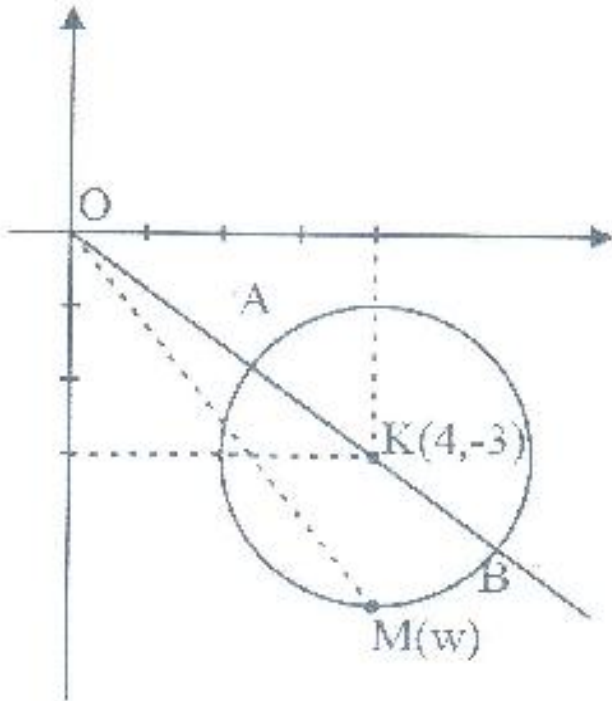
$$|w - (4 - 3i)| \geq ||w| - |4 - 3i|| \geq |w| - 5 \Leftrightarrow 2 \geq |w| - 5 \Leftrightarrow |w| \leq 7$$

Έτσι $3 \leq |w| \leq 7$.

2^{ος} τρόπος:

Είναι $|w|_{\max} = (OB) = (OK) + \rho = 5 + 2 = 7$
 $|w|_{\min} = (OA) = (OK) - \rho = 5 - 2 = 3$

Άρα $3 \leq |w| \leq 7$

Ζήτημα 3^ο:

Α. Έχουμε ότι για κάθε $x > 0$ ισχύει $4\sqrt{x} \leq f(x) \leq x+4$ (1)

1. Είναι $\lim_{x \rightarrow 4} (4\sqrt{x}) = 8$, $\lim_{x \rightarrow 4} (x+4) = 8$ και από Κ.Π. είναι και $\lim_{x \rightarrow 4} f(x) = 8$.

2. Από την (1) $\Rightarrow 4\sqrt{x} - 8 \leq f(x) - 8 \leq x - 4$ (2)

• Αν $x > 4 \Rightarrow \frac{4\sqrt{x} - 8}{x - 4} \leq \frac{f(x) - 8}{x - 4} \leq 1$ και επειδή

$$\lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{4\sqrt{x} - 8}{x - 4} = \lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{4(\sqrt{x} - 2)}{(\sqrt{x} - 2)(\sqrt{x} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{4}{\sqrt{x} + 2} = 1, \quad \lim_{x \rightarrow 4^+} 1 = 1 \text{ από Κ.Π. είναι και}$$

$$\lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{f(x) - 8}{x - 4} = 1.$$

• Αν $x < 4 \Rightarrow \frac{4\sqrt{x} - 8}{x - 4} \geq \frac{f(x) - 8}{x - 4} \geq 1$ και από Κ.Π. ,όμοια είναι $\lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{f(x) - 8}{x - 4} = 1$.

Άρα $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{f(x) - 8}{x - 4} = 1$

$$3. \lim_{x \rightarrow 4} \frac{f(x)-8}{\sqrt{x+5}-3} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{(f(x)-8)(\sqrt{x+5}+3)}{(\sqrt{x+5}-3)(\sqrt{x+5}+3)} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{(f(x)-8)(\sqrt{x+5}+3)}{x-4} =$$

$$\lim_{x \rightarrow 4} \left[\frac{f(x)-8}{x-4} (\sqrt{x+5}+3) \right] = 1 \cdot 6 = 6$$

4. Επειδή $\lim_{x \rightarrow 4} (f(x)-5) = 8-5 = 3 > 0$ είναι και $f(x)-5 > 0$ κοντά στο 4.

$$\text{Έτσι: } \lim_{x \rightarrow 4} \frac{|f(x)-5|-3}{x^2-5x+4} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{f(x)-5-3}{x^2-5x+4} = \lim_{x \rightarrow 4} \left[\frac{f(x)-8}{(x-4)} \cdot \frac{1}{(x-1)} \right] = 1 \cdot \frac{1}{3} = \frac{1}{3}$$

B. Για την f πρέπει $4x - |z| \geq 0 \Leftrightarrow x \geq \frac{|z|}{4}$ δηλαδή $A = \left[\frac{|z|}{4}, +\infty \right)$

1. Αν $x_1, x_2 \in A$ με $x_1 < x_2 \Rightarrow 4x_1 < 4x_2 \Rightarrow 4x_1 - |z| < 4x_2 - |z| \Rightarrow \sqrt{4x_1 - |z|} < \sqrt{4x_2 - |z|} \Rightarrow \sqrt{4x_1 - |z|} - |z| \leq \sqrt{4x_2 - |z|} - |z| \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$
 οπότε η f είναι $\uparrow$ στο A. Επομένως και «1-1» άρα αντιστρέφεται.

2. Επειδή η f είναι $\uparrow$, τα όποια κοινά σημεία των C_f και $C_{f^{-1}}$, θα βρίσκονται στη διχοτόμο $y=x$ της xOy .

Από την εξίσωση

$$f(x) = x \Leftrightarrow \sqrt{4x - |z|} - |z| = x \Leftrightarrow \sqrt{4x - |z|} = x + |z| \Leftrightarrow \sqrt{4x - |z|}^2 = (x + |z|)^2 \quad (1)$$

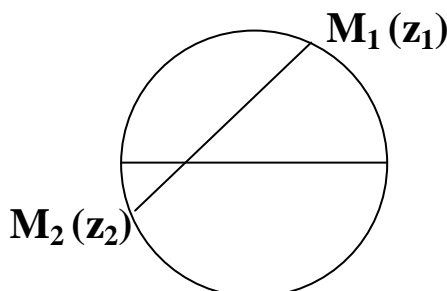
$$4x - |z| = x^2 + 2|x||z| + |z|^2 \Leftrightarrow x^2 + (2|z| - 4)x + |z|^2 + |z| = 0$$

Επειδή οι C_f και $C_{f^{-1}}$ έχουν μόνο ένα κοινό σημείο, η (1) πρέπει να έχει μία λύση, άρα πρέπει $\Delta = 0$ δηλαδή

$$(2|z| - 4)^2 - 4(|z|^2 + |z|) = 0 \Leftrightarrow 4|z|^2 - 16|z| + 16 - 4|z|^2 - 4|z| = 0 \Leftrightarrow 20|z| = 16 \Leftrightarrow |z| = \frac{4}{5}$$

Ο γεωμετρικός τόπος λοιπόν των $M(Z)$ είναι κύκλος κέντρου $O(0,0)$ και $\rho = \frac{4}{5}$

3. Είναι $|z_1 - z_2| = (M_1 M_2) \leq 2 \cdot \frac{4}{5}$ άρα $|z_1 - z_2| \leq \frac{8}{5} \Leftrightarrow 5|z_1 - z_2| \leq 8$.

Ζήτημα 4^ο:

1. Η $f(x) = x^3 + x + 2$ έχει $A = \mathbb{R}$ και αν $x_1, x_2 \in A$ με

$$x_1 < x_2 \Rightarrow x_1^3 < x_2^3, x_1 < x_2 \stackrel{(+)}{\Rightarrow} x_1^3 + x_1 < x_2^3 + x_2 \Rightarrow x_1^3 + x_1 + 2 < x_2^3 + x_2 + 2 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Άρα η f είναι $\uparrow$ στο A .

2. Είναι $f(1) = 4$ άρα $f^{-1}(4) = 1$.

3. Είναι $\bullet f(x) = 12 \Leftrightarrow f(x) = f(2) \stackrel{f^{-1}}$

$$\bullet f^{-1}(x) = -2 \Leftrightarrow x = f(-2) \Leftrightarrow x = -8$$

4. $\bullet$ Αν $f^{-1}(x) = 0 \Leftrightarrow x = f(0) \Leftrightarrow x = 2$. Άρα η C_f^{-1} τέμνει τον $x'x$ στο σημείο $K(2, 0)$.

$\bullet$ Αν $x = 0$ τότε $f^{-1}(0) = \alpha \Leftrightarrow f(\alpha) = 0 \Leftrightarrow \alpha^3 + \alpha + 2 = 0 \Leftrightarrow \alpha = -1$, προφανής και λόγω της μονοτονίας, μοναδική ρίζα. Άρα C_f^{-1} τέμνει τον $y'y$ στο $\Lambda(0, -1)$.

$\bullet$ Επειδή η f είναι γν. αύξουσα τα όποια κοινά σημεία βρίσκονται στη διχοτόμο $\chi = \psi$. Απ' την εξίσωση

$$f(x) = x \Leftrightarrow x^3 + x + 2 = x \Leftrightarrow x^3 = -2. \text{ Άρα } x = -\sqrt[3]{2}.$$

5. Είναι:

$$(2 - \eta\mu^2 x)^3 = \eta\mu^3 x + \eta\mu^2 x + \eta\mu x - 2 \Leftrightarrow (2 - \eta\mu^2 x)^3 - (2 - \eta\mu^2 x) = \eta\mu^3 x + \eta\mu x \Leftrightarrow$$

$$(2 - \eta\mu^2 x)^3 - (2 - \eta\mu^2 x) + 2 = \eta\mu^3 x + \eta\mu x + 2 \Leftrightarrow f(2 - \eta\mu^2 x) = f(\eta\mu x) \stackrel{f^{-1}}$$

$$2 - \eta\mu^2 x = \eta\mu x \Leftrightarrow \eta\mu^2 x + \eta\mu x - 2 = 0 \Leftrightarrow \eta\mu x = 1 \quad \text{ή} \quad \eta\mu x = -2 \text{ απορρίπτεται, άρα } x = 2\kappa\pi + \frac{\pi}{2}, \kappa \in \mathbb{Z}$$

6. Είναι $f^{-1}(x) < 3 \stackrel{f\uparrow}{\Leftrightarrow} f(f^{-1}(x)) < f(3) \Leftrightarrow x < 32$